

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาปัญหาที่พบจากการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ เชียงใหม่ 1 ได้ศึกษาข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนมกราคม 2545 ถึง 31 ธันวาคม 2545

การศึกษานี้ทำโดยใช้แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 60 ราย และรวบรวมข้อมูลการดำเนินการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยใช้ข้อมูลจากรายงานผลการตรวจค้ำคืน ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นเงินสด (ตส.4) บันทึกรายงานการตรวจปฏิบัติการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ต.ป.08) รายงานการค้ำคืนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นเงินสด (คส.4) และรายงานค้ำตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม (นตป.1) และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปผล ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีจำนวน 60 รายพบว่าเป็นเพศหญิงร้อยละ 88.33 และเป็น เพศชายร้อยละ 11.67 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 46.67 รองลงมาคือมีอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 43.33 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 78.33 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 21.67 มีตำแหน่งระดับ 3 ร้อยละ 36.67 รองลงมามีตำแหน่งระดับ 5 ร้อยละ 28.33 และมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบส่วนใหญ่ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 45.00 รองลงมาระยะเวลา 5 – 10 ปี ร้อยละ 31.67

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่พบในการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม

ปัญหาในด้านผู้ประกอบการ

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จะพบปัญหาในด้านผู้ประกอบการ ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.29 โดยปัญหาในระดับมากได้แก่ ปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านภาษีอากร ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.15 ผู้ประกอบการไม่เห็นความสำคัญของการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.85 และผู้ประกอบการเร่งรัดให้ตรวจเพื่อที่จะได้รับเงินภาษีมูลค่าเพิ่มโดยเร็ว ค่าเฉลี่ยปัญหาเท่ากับ 3.83 ปัญหาในด้านผู้ประกอบการในระดับปานกลางได้แก่ ปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการไม่จัดเก็บ ใบกำกับภาษีซื้อ สำเนาใบกำกับภาษีขายไว้ ณ สถานที่ประกอบการ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.48

ผู้ประกอบการแสดงยอดขายไว้ไม่ครบถ้วน ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.48 และผู้ประกอบการมีสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.37 ปัญหาในด้านผู้ประกอบการในระดับน้อยได้แก่ ปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการไม่ยื่นแบบแสดงรายการ ภ.พ.30 ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.35

เมื่อพิจารณาปัญหาในด้านผู้ประกอบการแยกตามระดับตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพบว่า เจ้าหน้าที่ในตำแหน่งระดับ 3 มีปัญหามากในเรื่องผู้ประกอบการไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านภาษีอากร ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.32 และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการไม่เห็นความสำคัญของการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.86 มีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่อง ผู้ประกอบการไม่จัดทำรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามกฎหมาย ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.41 และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการจัดทำบัญชีไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.36 เจ้าหน้าที่ในตำแหน่งระดับ 4 มีปัญหามากในเรื่องผู้ประกอบการไม่จัดเก็บใบกำกับภาษีซื้อ สำเนาใบกำกับภาษีขายไว้ ณ สถานประกอบการ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.25 และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการเร่งรัดให้ตรวจเพื่อที่จะได้รับเงินภาษีมูลค่าเพิ่มโดยเร็ว ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.00 มีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องผู้ประกอบการนำใบกำกับภาษีซื้อต้องห้ามตามมาตรา 82/5 แห่งประมวลรัษฎากรมาใช้ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.25 และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการแสดงยอดขายไว้ไม่ครบถ้วน ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.00 เจ้าหน้าที่ในตำแหน่งระดับ 5 มีปัญหามากในเรื่องผู้ประกอบการไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านภาษีอากร ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.24 และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการไม่เห็นความสำคัญของการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.06 มีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องผู้ประกอบการไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.47 และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการไม่ออกใบกำกับภาษี ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.29 เจ้าหน้าที่ในตำแหน่งระดับ 6 มีปัญหามากในเรื่องผู้ประกอบการไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านภาษีอากร ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.93 และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.87 มีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องผู้ประกอบการแสดงยอดขายไว้ไม่ครบถ้วน ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.40 และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการมีสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.27 เจ้าหน้าที่ในตำแหน่งสูงกว่าระดับ 6 มีปัญหามากที่สุดในเรื่อง ผู้ประกอบการเร่งรัดให้ตรวจเพื่อที่จะได้รับเงินภาษีมูลค่าเพิ่มโดยเร็ว และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 5.00 มีปัญหามากในเรื่องผู้ประกอบการไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านภาษีอากร และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการจัดทำบัญชีไม่ถูกต้องตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.00

เมื่อพิจารณาปัญหาในด้านผู้ประกอบการแยกตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพบว่า เจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลาต่ำกว่า 5 ปี มีปัญหามากในเรื่องผู้ประกอบการไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านภาษีอากร ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.07 และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการไม่เห็นความสำคัญของการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.81 มีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องผู้ประกอบการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.48 และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการไม่จัดเก็บใบกำกับภาษีซื้อ สำเนาใบกำกับภาษีขายไว้ ณ สถานที่ประกอบการ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.44 เจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลา 5 - 10 ปี มีปัญหามากในเรื่องผู้ประกอบการไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านภาษีอากร ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.37 และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.21 มีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องผู้ประกอบการมีสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.47 และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชีโดยส่วนใหญ่จะให้สำนักงานบัญชีเป็นผู้จัดทำและเสียภาษี ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.42 เจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลา 11 - 15 ปี มีปัญหามากในเรื่องผู้ประกอบการเร่งรัดให้ตรวจเพื่อที่จะได้รับเงินภาษีมูลค่าเพิ่มโดยเร็ว ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.10 และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านภาษีอากร ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.00 มีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องผู้ประกอบการไม่จัดเก็บใบกำกับภาษีซื้อ สำเนาใบกำกับภาษีขายไว้ ณ สถานที่ประกอบการ และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการจัดทำบัญชีไม่ถูกต้องตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.40 เจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลาสูงกว่า 15 ปี มีปัญหามากในเรื่องผู้ประกอบการเร่งรัดให้ตรวจเพื่อที่จะได้รับเงินภาษีมูลค่าเพิ่มโดยเร็ว ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.25 และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านภาษีอากร ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.00 มีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องผู้ประกอบการไม่จัดเก็บใบกำกับภาษีซื้อ สำเนาใบกำกับภาษีขายไว้ ณ สถานที่ประกอบการ และปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการออกใบกำกับภาษีไม่ถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.25

ปัญหาในด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จะพบปัญหาในด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.51 โดยปัญหาในระดับปานกลางได้แก่ ปัญหาในเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.87 ปัญหาในเรื่องการถือปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและการตีความตามข้อกำหนด ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.78 และปัญหาในเรื่องระเบียบ คำสั่ง ข้อกำหนดมี

มากขึ้นไป ทำให้ล่าช้าในการตรวจคืนภาษี ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.73 ปัญหาในระดับน้อย ได้แก่ ปัญหาในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์สำนักงาน และยานพาหนะในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.48 ปัญหาในเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดการฝึกอบรม ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.10 และปัญหาในเรื่องการจัดสรรค่าตอบแทนค่าเบี่ยงเลี้ยงแก่เจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.05

เมื่อพิจารณาปัญหาในด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่แยกตามระดับตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพบว่า เจ้าหน้าที่ในตำแหน่งระดับ 3 มีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.95 และปัญหาในเรื่องระเบียบ คำสั่ง ข้อกำหนดมีมากเกินไปทำให้ล่าช้าในการตรวจคืนภาษี ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.86 มีปัญหาในระดับน้อยในเรื่องการจัดสรรค่าตอบแทนค่าเบี่ยงเลี้ยงแก่เจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.00 และปัญหาในเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดการฝึกอบรม ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 1.95 เจ้าหน้าที่ในตำแหน่งระดับ 4 มีปัญหามากในเรื่องปริมาณความรับผิดชอบของงานและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ไม่เหมาะสม ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.50 มีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.25 และปัญหาในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์สำนักงาน และยานพาหนะในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.00 เจ้าหน้าที่ในตำแหน่งระดับ 5 มีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดความรู้และเทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลในการตรวจคืนภาษี มูลค่าเพิ่ม ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.24 และปัญหาในเรื่องขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบการตรวจคืนภาษีทำให้ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.18 เจ้าหน้าที่ในตำแหน่งระดับ 6 มีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องระเบียบ คำสั่ง ข้อกำหนดมีมากเกินไปทำให้ล่าช้าในการตรวจคืนภาษี ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.60 มีปัญหาในระดับน้อยในเรื่องการจัดสรรค่าตอบแทนค่าเบี่ยงเลี้ยงแก่เจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.20 และปัญหาในเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดการฝึกอบรม ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.27 เจ้าหน้าที่ในตำแหน่งสูงกว่าระดับ 6 มีปัญหามากที่สุดในเรื่องปริมาณความรับผิดชอบของงานและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ไม่เหมาะสม ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 5.00 และปัญหาในเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดความรู้และเทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลในการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.50

เมื่อพิจารณาปัญหาในด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่แยกตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานพบว่า เจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลาต่ำกว่า 5 ปี มีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.74 และปัญหาในเรื่องการถือปฏิบัติ

ตามระเบียบข้อบังคับและการตีความตามข้อกำหนด ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.67 มีปัญหาในระดับน้อยในเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดการฝึกอบรม ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 1.85 และปัญหาในเรื่องการจัดสรรค่าตอบแทนค่าเบี่ยงแก่เจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.04 เจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลา 5 – 10 ปี มีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ที่ตีพอเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.00 และปัญหาในเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดความรู้และเทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลในการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.89 เจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลา 11 – 15 ปี มีปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องระเบียบ คำสั่ง ข้อกำหนดมีมากเกินไป ทำให้ล่าช้าในการตรวจคืนภาษี ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.20 และปัญหาในเรื่องการถือปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและการตีความตามข้อกำหนด ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.80 มีปัญหาในระดับน้อยในเรื่องข้อมูลบนระบบเครือข่ายราชการเป็นข้อมูลที่ล่าช้าไม่เป็นปัจจุบัน และปัญหาในเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 2.00 เจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลาสูงกว่า 15 ปี มีปัญหามากที่สุดในเรื่องปริมาณความรับผิดชอบของงานและอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ไม่เหมาะสม ค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.50 มีปัญหามากในเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ที่ตีพอเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ และเรื่องการถือปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและการตีความตามข้อกำหนด มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.75

ส่วนที่ 3 ผลการจัดเก็บและขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม จำแนกเป็นเดือนมกราคม 2545 – ธันวาคม 2545 โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

การจัดเก็บและขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ปี 2545 ช่วงเดือนมกราคม 2545 – ธันวาคม 2545 การตรวจคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ เห็นได้ว่าการขอคืนภาษีจำนวนมากที่สุดคือเดือนธันวาคม 2545 คือมีการขอคืนภาษีถึง 110.45 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 163.61 รongลงมาคือเดือนมกราคม 2545 คือมีการขอคืนทั้งสิ้น 115.07 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 160.09

การศึกษาถึงผลการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่มในระหว่าง มกราคม 2545 – ธันวาคม 2545 ด้านกลุ่มผู้ขอคืนเป็นเงินสดที่เป็นผู้ส่งออกในทะเบียนผู้ส่งออก ในปี 2544 เมื่อเทียบกับปี 2545 จะเห็นว่ามียอดแตกต่างในการขอคืนเงินสด จำนวน 124,662.88 บาท ซึ่ง หมายถึงปี 2545 มีการคืนเงินสดน้อยกว่าปี 2544 ในส่วนของผู้ประกอบการขอคืนผิดปกติ จะเห็นได้ว่าในปี 2545 มีการคืนเงินสดมากกว่าปี 2544 จำนวน 37,883.90 บาท ในส่วนของผู้ประกอบการขอคืนปกติ จะเห็นได้ว่าปี 2544 มีการขอคืนเงินสดมากกว่าปี 2545 จำนวน 4,044,764.70 บาท สรุปได้ว่า การตรวจคืนภาษีมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 4 ศึกษาถึงผลการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่มในระหว่างมกราคม 2545 – ธันวาคม 2545

พบว่า มีจำนวนรายที่ถูกตรวจภาษีปี 2545 ทั้งหมด 61 ราย ใน 31 ประเภทกิจการ ในรายที่ตรวจและพบความผิด อาจมีการกระทำความผิดรายละเอียดหลายประเด็นซึ่ง จะแยกเป็นประเด็นความผิดที่ตรวจพบในการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่มดังนี้ ยอดขายขาด ภาษีซื้อต้องห้าม จัดทำรายงานผิด มีสินค้าเกินจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ มีสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบ ไม่ออกใบกำกับภาษี ไม่ยื่นแบบแสดงรายการ ภ.พ.30 การออกใบกำกับภาษีไม่ถูกต้อง ไม่จัดเก็บใบกำกับภาษี ยกยอดเครดิตมาใช้ไม่ถูกต้อง และอื่น ๆ เช่นถูกระงับการคืน เป็นต้น

ในการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน 61 ราย พบรายที่มีประเด็นความผิด 38 ราย ประเภทกิจการที่ตรวจพบความผิดมากที่สุดคือกิจการผลิตและส่งออกพืชผลเกษตร รองลงมา คือ ประเภทรับเหมาก่อสร้าง ในการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 พบว่า มีประเด็นความผิดซ้ำๆ ในรายเดียวกัน ปัญหาที่พบมากที่สุดในการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่มจากการศึกษาในรายงานการตรวจคืน คือ แจ้งยอดขายขาด รองลงมาคือ นำภาษีซื้อต้องห้ามตามมาตรา 82/15 แห่งประมวลรัษฎากรมาใช้

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาปัญหาที่พบจากการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 มีสาระสำคัญที่ควรพิจารณาเพื่อเปรียบเทียบกับแนวความคิดเกี่ยวกับภาษีอากร และทฤษฎีของ ADAM SMITH

จากการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาด้านผู้ประกอบการ

พบว่าเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 มีปัญหาในเรื่องผู้ประกอบการไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านภาษีอากร ซึ่งแนวความคิดเกี่ยวกับภาษีอากร มุ่งเน้นให้เกิดความสนใจในการเสียภาษี ให้คำแนะนำหลักภาษีอากรที่จำเป็นแก่ผู้ประกอบการให้มีความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องในด้วบทกฎหมายที่จำเป็นต่าง ๆ ให้มากที่สุด

2. ปัญหาด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

พบว่าเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 มีปัญหาด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ที่ดีพอเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ ซึ่งหลักทฤษฎีอากรที่ดีของ ADAM SMITH กล่าวว่าจะต้องมีประสิทธิภาพ

5.3 ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาในด้านผู้ประกอบการ

จากการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านผู้ประกอบการ พบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีปัญหาในระดับมาก ในเรื่องผู้ประกอบการไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านภาษีอากร ผู้ประกอบการเร่งรัดให้ตรวจเพื่อที่จะได้รับเงินภาษีมูลค่าเพิ่มโดยเร็ว และผู้ประกอบการไม่เห็นความสำคัญของการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่

ข้อเสนอแนะ

1. การให้ความรู้และคำแนะนำหลักทฤษฎีอากรที่จำเป็นแก่ผู้ประกอบการให้มีความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องในตัวบทกฎหมายที่จำเป็นต่าง ๆ ให้มากที่สุด
2. ให้คำแนะนำถึงสิทธิและความรับผิดชอบในการเสียภาษี
3. ให้ทราบขอบเขตการปฏิบัติตามกฎหมายและผลของการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย
4. สร้างความเข้าใจอันดีต่อการเสียภาษีแก่ผู้ประกอบการ ให้มีจิตสำนึกในการยื่นเสียภาษีอย่างถูกต้อง
5. เมื่อผู้ประกอบการมีปัญหาในทางปฏิบัติ หรือไม่เข้าใจในข้อกฎหมาย ควรสอบถามหน่วยงานของกรมสรรพากร เพื่อนำไปปฏิบัติให้ถูกต้อง

2. ปัญหาในด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

จากการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ พบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีปัญหาในระดับปานกลาง ในเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ที่ดีพอเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ การถือปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และการตีความตามข้อกฎหมาย และระเบียบคำสั่ง ข้อกำหนดมีมากเกินไป ทำให้ล่าช้าในการตรวจคืนภาษี

ข้อเสนอแนะ

1. จัดอบรม แก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับความรู้ในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ โดยแยกเป็นแต่ละประเภทธุรกิจ
2. จัดอบรม และให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับข้อกำหนด และระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการอย่างสม่ำเสมอ
3. จัดอบรม แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในเรื่องเทคนิควิธีการตรวจสอบ และวิเคราะห์ข้อมูล ในการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม
4. ข้อกำหนดควรเขียนให้ผู้อ่านเข้าใจไม่ยาก มีความเข้าใจถูกต้องตรงกัน โดยไม่ต้องมีการตีความใด ๆ
5. ปรับปรุงความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในด้านต่าง ๆ พัฒนานุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ให้มีการพัฒนาให้ทันกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และอิเล็กทรอนิกส์